

Fortrin med Hensyn til Agitationsbetingelserne, nemlig dette, at det er langt lettere at oparbejde en Stemning i tæt befolkede Egne end i tyndt befolkede. De, der har deltaget i Møder, ved, at man faar ikke let bragt Stemningen op paa Kogepunktet, naar der kun sidder een Mand i hvert Hjørne af Salen; der bliver ikke ret stor Stemning eller ret megen Indignation i en saadan Forsamling. Det er ogsaa en bekendt Sag, at det er langt lettere at faa oparbejdet en Stemning i en tæt besat Sal end i en tyndt besat. Og det er min Opfattelse, at er der noget, der kan faa Vælgerne til at vaagne op, faa Interessen vakt, saa er det den politiske Stemning, der gaar hen over en Befolkning forud for et Valg og faar den til at gaa til Valg. Jeg skal nævne et Eksempel. Under den nationale Stemning, som gik hen over vort Land i Aaret 1919—20, blev der afholdt mange Møder, der tog Sigte paa Grænsespørgsmaalet. Jeg ved ikke, om det er undgaaet ærede Medlemmers Opmærksomhed, i hvert Fald er det ikke undgaaet min, at den alt overvejende Del af disse Møder blev afholdt i Hovedstaden. Hvad mon der nu var Grunden hertil? Var Grunden den, at Hovedstadens Befolkning i al Almindelighed er mere interesseret i Grænsespørgsmaalet end Befolkningen i det øvrige Land? Jeg tror, ingen vil hævde dette. Nej, Grunden var den, at der hos alle Partier var — det var jo ikke blot den ene Part, der fortrinsvis holdt Møder i Hovedstaden og de større Byer — en sund og sand Erkendelse af, at netop paa saadanne Steder var der langt bedre Betingelser for at oparbejde den Stemning, som de mente var nødvendig for at faa den nødvendige Tilslutning til de forskellige Opfattelser. Men er det rigtigt, at en Stemning og derfor ogsaa en Valgstemning er lettere at oparbejde i en Storby end ude, hvor der er Kilometre mellem de forskellige Hjem, saa er dette sammen med de øvrige Agitationsbetingelser et stort Fortrin, som disse Egne i almindelig politisk Betydning har fremfor de tyndt befolkede Egne i vort Land.

Jeg spørger da: Er dette Retfærdighed, er det Ligelighed at gennemføre en Valgordning, hvor disse Egne baade i Lokalpolitikken og i den almindelige Politik har saa ubestridelige og betydelige

Fordele fremfor det øvrige Land? Efter min Opfattelse er det lige det stik modsatte.

Fejlen ved den nuværende Valgordning er den, at den bygger paa et ensidigt Grundlag, ene og alene paa Matematikken, ene og alene paa Tallene, og derfor er denne Ordning vel blevet en matematisk, en teoretisk Retfærdighed, men den er blevet en praktisk, en virkelig Uretfærdighed. Er det nu noget, som vi er ukendte med paa andre Omraader, at Matematikken, Tallene alene, ikke udtrykker den fulde og hele Retfærdighed? Nej, tværtimod, næsten paa alle Lovgivnings Omraader indrømmer vi, at de lige store Tal er ikke Udtryk for Ligelighed. Det erkender vi f. Eks. ved Gennemførelsen af vor Skattelovgivning. Den samme Indtægt svarer ikke den samme Skat i Hovedstaden og Byerne som i de tyndt befolkede Egne, idet alle erkender, at de samme Tal ikke betyder det samme, men at der er andre Hensyn, der skal tages. Tænker vi paa Lønningslovene, er det akkurat det samme: vi erkender der, at de samme Tal betyder ikke det samme overalt i Landet, og derfor giver vi højere Løn enkelte Steder i Landet end andre, idet vi mener, at derigennem er netop Ligeligheden tilvejebragt. Dette er en fuld Erkendelse af, at de lige store Tal ikke betyder Ligelighed i Virkeligheden.

Ikke alene paa Skattelovgivningens og Lønningslovgivningens Omraade, men ogsaa paa den sociale Lovgivnings Omraade indrømmer vi det. Det er ikke de samme Beløb, vi udbetaler til de forskellige Formaaler i de forskellige Egne af Landet, og det sker sikkert ogsaa i en rigtig Erkendelse af, at Tallene ikke er Udtryk for den fulde Retfærdighed, kun den teoretiske, den matematiske, men at denne matematiske Retfærdighed er en praktisk og virkelig Uretfærdighed.

Men naar vi kan tage Hensyn til de forskellige Forhold udenom Tallene paa alle andre Omraader, hvorfor kan vi saa ikke tage Hensyn til dem, naar vi skal gennemføre en Valglov? Her staar vi igen ved en af de Ting, som viser, at de tyndt befolkede Egne har for lidt Indflydelse i dansk Politik i Forhold til de tæt befolkede, idet nemlig de tæt befolkede Egne har været i Stand til at gennemføre deres Politik: hvor det var til deres Fordel, har